

Báikkeavijsa NuorttaSálto

Ádå nasjonála ájllek?

Tæksta: Kitty Skapalen
Járggálibme: Divte Media AS

Vuostasjávddánbuktem

.Drag Jiena lij dán bæjvváj járggálam Divtasvuona lávllagav julevsábmáj ja ávddánbuktin tjábbát sihke dav ja sáme vierrega lávllagav ja ietjá lávllagijt.

Urfremfóring. Drag Jiena hadde for anledningen oversatt Tysfjordsangen til lulesamisk og fremførte vakkert både den, samenes nasjonalsang "Sámi soga lávlla" og flere.

■ Gasskavahko sáme álmukbiejvve ávvudaláduváj moatte sajen Nuortta-Sállton. Árranin biskoahppa Tor B. Jørgensen ja Drag Jiena tjuovgadin biejev.

Hiervvidum. Are Tjikkom (10), oahppe Ájluovta skávlán, lij gápptáj tjágK'am ja mihát vuosedij væskov biejevvegávastagájn majt le iesj gárrum, mij aven gahtsahij. – Galla lij vehi gássjel goarrot, sierraláhkáj biedjis sasnev, dábdástij sán.

I finstasen. Elev ved Drag skole, Are Tjikkom (10) hadde tatt på sin kofte og viste stolt frem egenprodusert taske med solsymbolet på, som hang i beltet. – Det var litt vanskelig å sy, spesielt det hvite skinet, innrømmet han.

Biskoahppa báidj njuolgga Hábmerris gánná lij ávvudallam biejev rádeviesson, dassta Árranij manáj ávddál gá vuonav rasstij Gásluoktaj. Sán lij riek ávon gá besaj oassálasstet ávvudallamin goappátij bielen Divtasvuonas. Ietjas hálan oajvvadij biejevve viertti nasjavnálasj ájllegin sjaddat.

– Guovvamánno 6. Biejvve viertti ádá ájllegin sjaddat Vuonarijkan. Aktan máhttep ávvudallat, aktisasjvuohhta nanni ávdedimev, javlaj sán ja vuosedij dan tjáppa dálvvebæjvváj, muohttagijn, bæjvadágájn ja sáme ja vuona slávgá aktan lipsjodin, ma aktan dahkin buorre birástagáv bæjvváj.

– Dát le ájnas biejevve sámeednamij ja dádtjada Vuonan. Ádáájjgásasj biejevve oabme álmugij. Biejvve le má slávggimbiejvve álles Vuodnaj, dættodij sán.

Jørgensen giehtoj gássjelisvuodaj birra ma soajttá ihti gá la unneplágon ja majt sámeálmuk la vasedam. Giehtoj aj gáktu giella le ájnas ja vájku bukta japana gielav de rat skurnnel gá galggá adnet dajt gallegasj bágojt majt la julevsámegeiellaj oahppam.

– Symbávlá lij ájnasa, sihke slávggá, giella ja galba. Lev mihá ietjam stádas Báddáddjo gánná galba li goappátij gielajda, jur dagu Divtasvuonan ja dálla aj Hábmerrin gánná li sáme galbajt áttjudime. Viessop aktan. Guokta

álmuga avtalágásj duobddágin, javlaj Jørgensen, ávddál gá sávaj vuorbbe biejvijn ja buorissjivnedij gájkajt. Assto li ulmuttij ságastit ávddál gá vuonav rasstij Gásluoktaj, gánná galgaj rádevieson hállat.

Le oajbbum

Direktørra Lars Magne Andreassen rabáj biejevve, gánná mánájjárdde, skávlá ja állesjattuga lidjin tjoahken.

– Uddni ávvudallap 20 jage sáme álmukbiejevve, valla gávnnuj juo mælggadav ávddál moattes dijás lijda riegdum. Biejvve ij la návku bohtám, sæmmiláhkáj gá jienastamriektá nissunijda ittij návku boade. Soames le oajbbum riektáj sámástittjat mánájjárgden ja skávlán, javlaj Andreassen. Vuosedij dálla le lágev jage dassta gá biejevve sjattaj almulasj slávggimbiejvven.

– Vuona slávgájn galggá slávggit, valla

sáme slávgájn besa iesj válljit.

Sán lij riek dudálasj biejvijn mij fálag fágallasj dájmajt oahppijda, dájddavuosádusáv ja girjjealmmudagáv. – Dálla le sjehtes ájgge tjalmostahttet duov dáv sáme temátiikkav, javlaj Andreassen, ja vuosedij dasi majt Divtasvuona ASVOj lij ávddánahtám ja aj gáktu biejevve máttijn sajjin ávvudaláduvva álles vahkov.

Vuostasjávddánbuktem

Drag Jiena rabáj sáme vierraga lávllagijn ja ávddánbuktin aj Divtasvuona lávllagav julevsábmáj, mij dán aktivuohtaj lij áttjak julevsábmáj járggáluvvam Erling Urheimas. Navti lij vuostasj ávddánbuktem dán lávllagis julevsábmáj.

Mañnelij lij girjjealmodibme, jubmeldievnastus ja girkkokáffa.

Ávvogáhko ávvobæjvváj. 10. Klássa Ájluovta skávlán ja sijá æjgáda lidjin báhkum ja gahpagáhkujn guossodin.

Festkaker på festdagen. 10. klasse ved Drag skole og deres foreldre sto for baking og servering av bløte kaker.

Ny nasjonal helligdag?

■ Onsdag ble samefolkets dag markert og feiret flere steder i Nord-Salten. På Árran var det biskop Tor B. Jørgensen og Drag Jiena som kastet glans over dagen.

Ny nasjonal helligdag. -Et naturlig sted å være, og det er en stor opplevelse å være her, sa biskopen som foreslår Samefolkets dag som ny nasjonal helligdag. -I første omgang kunne de tre-fire nordligste fylkene gjøre det, ja man kunne lage en kampanje for det, oppfordret biskopen.

Ádá nasjonála ájlllek. Dábddu luondulasj dánna liehket, ja le stuorra muossádibme dánna liehket, javlaj biskoahppa ja oajvvat sáme álmukbiejvev ádá nasjonála ájlllegin. - Álgon lij máhttelis gálmma-niellja nuorttalamos fylkajn, dáhkkit lij ratjástimev dan hárráj dahkat, bádtijj biskoahppa.

Biskopen kom rett fra Hamarøy hvor han markerte dagen på rådhuset, så til Árran før han krysset fjorden over til Kjøpsvik. Han viste stor glede over å være med i feiringen på begge sider av Tysfjorden. Han kom i sin tale med forslag om at dagen bør bli en nasjonal helligdag.

-6. februar bør bli en ny helligdag i Norge. Sammen kan vi feire dagen, fellesskap skaper utvikling, sa han og viste til den flotte vinterdagen, med snø og sol og vaiende norske og samiske flagg i vinden, som satte en perfekt ramme rundt dagen.

-Dette er en viktig dag for Sápmi og for alle nordmenn og Norge. Det er en moderne dag for et gammelt folk. Denne dagen er flaggdag for hele Norge, understreket han.

Jørgensen viste til at det kan være vanskelig å være minoritet, noe Samefolket har fått erfare. Han viste til at språket er en viktig faktor og sa at selv om han har lært seg japansk, vegrer han seg fremdeles for å bruke det lille av ordforråd han har lært seg på lulesamisk.

-Symbolene er viktige, både flagg, språket og skilting. Jeg er stolt over min by Bodø som har skilting på begge språk, akkurat som i Tysfjord og nå Hamarøy som jobber med å få samisk skilting. Vi lever et samliv. To folk i ett territorium, sa Jørgensen, før han gratulerte med dagen og velsignet alle.

Han tok seg tid til å snakke med folk før han tok turen over til Kjøpsvik for å holde tale i rådhuset.

Har kjempet

Det var direktør Lars Magne Andreassen som åpnet dagen, hvor både barnehagen, skolen og voksne var samlet.

-I dag feierer vi 20 år for samefolkets dag, men dagen har eksistert lenge før mange av dere ble født. Dagen har ikke kommet av seg selv, på lik linje som stemmerett for kvinner kom av seg selv. Noen har kjempet for retten til å snakke samisk i barnehagen og skolen, sa Andreassen.

Han viste til at det er ti år siden denne dagen ble en offentlig flaggdag.

-Det norske flagget skal man flagge med, mens det samiske er valgfritt.

Han var godt fornøyd med dagen som bød på både faglig opplegg for elever, kunstutstilling og boklansering.

-Dette er en fin anledning til å synliggjøre ulik samisk tematikk, sa Andreassen, og viste til det som Tysfjord ASVO i lengre tid har utviklet og at dagen mange steder har blitt til ei hel ukes markering.

Urfremføring

Drag Jiena åpnet med samenes felles nasjonalsang "Sámi soga lávlla" og fremførte Tysfjordsangen på lulesamisk, for anledningen nyoversatt til lulesamisk av Erling Urheim. En aldri så liten premiere med andre ord.

Det ble senere på dagen både boklansering, gudstjeneste og kirkekaffe.

KITTY SKAPALEN

Kunstutstilling og maleverksted. Elevene i Tysfjordskolene fikk både omvisning i kunstutstillingene og eget malerverksted. Det ble godt mottatt.

Dájdavuosáduš ja mállimbáddá. Oahppe Divtasvuona skávlájn vuoseduvvin dájdavuosádušán ja oadtjun sierra mállimbáttáv. Dát buoragit duostoduváj.

ÁRRAN
Julevsáme guovdásj Lulesamisk senter

Julevsámegiela álggoáhpáduš Árranin - Sámásta 1 og 2

Árran álggá guovtijn julevsámegiela áhpádušájn állessjattugijda Sámásta 1 ja 2. Kursa li rahpasa gájkajda gudi sihti julevsámegiela oahppat. Sámásta 2 le sidijj gudi ávdutjís vehin máhtti.

Sámásta 1 le juohkka gasskavahko 09.00 – 14.00

Sámásta 2 le juohkka duorastagá 09.00 – 14.00

Juohkka kursan li 70 áhpádimtjima tjoahkkáj.

Sámásta 1 álggá gasskavahko guovvamáno 13. bieje kl 09.00,

ja hægjtá 29.05.13

Sámásta 2 álggá duorastagá guovvamáno 14. bieje kl 09.00,

ja hægjtá 29.05.13.

Kursa li navku ja gájkajda rahpasa. Oahppámnævojt kursasj oattjo Árranin oasstet.

Diededimev kursasja ja diedoijt kursasj birra vattá telefávná 75 77 51 00 jali mejla poassta@arran.no baktu.

lenep diedoijt vaddeba Lars-Filip Paulsen jali Samuel Gælok: tlf. 75 77 51 00

Gehtja aj mijá giellarijmov dánna:

<http://www.arran.no/arrana-giellarijmmo-2013.5148479-240161.htm>

Lulesamisk begynneropplæring på Árran - Sámásta 1 og 2

Árran starter opp to lulesamiske språkkurs for voksne, Sámásta 1 og 2. Kursene er åpne for alle som ønsker å lære seg lulesamisk. Sámásta 2 er beregnet på de som kan litt samisk fra før.

Sámásta 1 foregår på onsdager kl 09.00–14.00.

Sámásta 2 foregår på torsdager kl 09.00–14.00.

Hvert kurs er på totalt 70 undervisningstimer.

Sámásta 1 starter onsdag 13. februar, og siste kursdag er 29. mai.

Sámásta 2 starter torsdag 14. februar, og siste kursdag er 30. mai.

Kursene er gratis og åpne for alle. Kursmateriell kan kjøpes på Árran. For påmelding, ta kontakt med Árran på tlf: 75 77 51 00 eller e-post: poassta@arran.no

For mer informasjon om språkkursene, kontakt Lars-Filip Paulsen eller Samuel Gælok, tlf. 75 77 51 00.

Se også vår språkkalender, via lenken:

<http://www.arran.no/arrana-giellarijmmo-2013.5148479-240161.htm>

Ruhtadoarjja kursasja/kursene støttes økonomisk av:

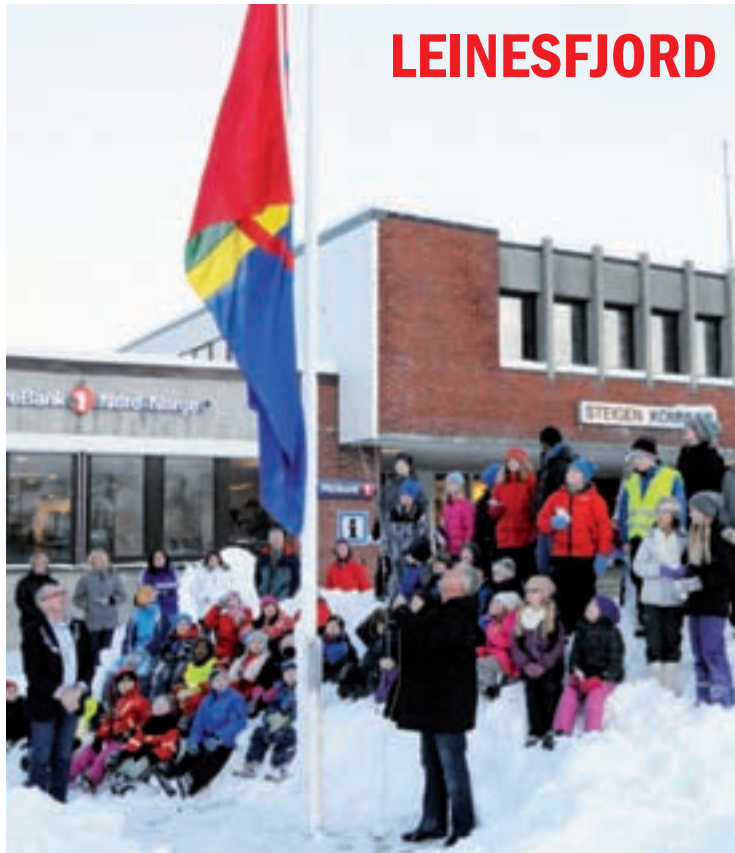

SÁMEDIGGI SAMETINGET

Markerte samenes dag

■ Samenes nasjonaldag 6. februar ble markert også i Leinesfjord med tale av ordføreren, flaggheising, sang og samiske tradisjoner.

LEINESFJORD

Heiser sameflagget. Her heiser Eilif Jensen det samiske flagget utenfor rådhuset i Leinesfjord med ordfører Asle Schrøder (t.v.), ansatte på rådhuset og elever fra barneskolen som tilskuere.

LEINESFJORD

Eventyr. Nina Einarsen (i midten) leser samiske eventyr i lavvoen.

Alle foto: GUNNAR GRYTØYR

LEINESFJORD

Lassokasting. Hanna for også god dreis på lassoen etter å ha fått instruksjoner av Eva Ditte Donat.

KJØPSVIK

Kjøpsvik skole har samisk utstilling på Rådhuset i Kjøpsvik.

KJØPSVIK

Kulturellt innslag: 1-2 og 4. klasse ved Kjøpsvik synger her "Bæ, bæ lille lam" på samisk. Lærer er Astrid Grundvold. Foto: Geir Smelror

KJØPSVIK

Anna Kuoljok holdt tale med tema om samiske kvinner og 100-års jubileum for kvinners stemmerett. Foto: Geir Smelror

Sameflagget vaier over prestegården i Kjøpsvik. Foto: Geir Smelror

KJØPSVIK

Elevene i 1.-4. klasse fremførte «Bæ, bæ lippatjam» og en sang om reinen i forbindelse med flaggheising ved skolen. Foto: Ingar N. Skogvoll

**LEINES-
FJORD**

Lager kniv. Her lager Magnus en kniv mens Sidsel Bakke koker styrkedrikk ved å legge varme steiner i gryta.

KJØPSVIK

Johan Daniel Hætta (t.v) har fortellerstund om samiske tradisjoner i lavoen i Pæsatun barnehage.

KJØPSVIK

Ingar Kuoljok og Kirsti Knutsen forsyner seg av bidos.

Samisk blir hovedspråk

■ Lulesamisk blir hovedspråket ved institusjonen og de igangsatte prosjektene som duodje og grenselosprosjektet videreføres i de neste årene.

KITTY SKAPALEN

Det ble bekreftet da direktør ved Árran Lulesamisk senter, Lars Magne Andreassen, overleverte det nye styringsdokumentet for de neste fire årene. Til stede var styreleder Sonja Steen og sametingsråd Vibeke Larsen.

Styringsdokumentet er et verktøy som institusjonen skal jobbe mot de nærmeste fire årene og som legger klare mål og strategier for virksomheten. Driften fordeles seg som foregående år på barnehage, språksenter, museum og forskning & utvikling (FOU). Og selv om det ikke er de store endringer i driften, sier direktør Lars Magne Andreassen at det skal satses enda sterkere på selve språket.

– Vi skal fremdeles satse sterkt på språket og samisk skal utvikles til hovedspråk på Árran, sier Andreassen, og viser til at selve språket er en av de viktigste fak-

Nytt styringsdokument på plass. F.h direktør ved Árran, Lars Magne Andreassen, styreleder Sonja Steen og sametingets visepresident Vibeke Larsen, her i intervju med NRK.sapmi. Torene som viser tilhørighet.

Men også andre prosjekt som videreføring av duodjekompetanse og grenselosprosjektet vil bli prioritert.

– Det vil bli videreføring av

duodjeprosjektet, som vi har fått veldig mye positiv tilbakemelding på og også grenselosprosjektet vil bli videreført, sa sametingsråd Vibeke Larsen til NRK.sapmi. Her vil det bli et nært samarbeid med

riksantikvaren om grenselosprosjektet. Styreleder Sonja Steen forteller at Forskning og Utvikling (FOU) vil bli videreutviklet hvor man opprettholder samarbeidet med Universitetet i Nordland

og deltar i forsknings- og utviklingsnettverk.